

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 14 december 2022

Datum GS-besluit : 31 januari 2023

Vragen nr. 123

Vragen van **mw. W. Koning-Hoeve** (CDA) over De toekomst van de Noord-Hollandse visserijsector

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 14 december 2022 door het lid van Provinciale Staten, **mw. W. Koning-Hoeve** (CDA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Al lange tijd heeft de visserijsector het zwaar. Onder andere Brexit, de sluiting van visgebieden, de stikstofreductieopgave, nieuwe voorwaarden voor vergunningen en de hoge brandstofprijzen zijn hier de oorzaak van. Ons bereiken berichten over vissers die noodgedwongen gaan stoppen omdat zij het hoofd niet meer boven water kunnen houden en over visafslagen die sluiten en reorganiseren. Dit heeft grote gevolgen voor deze vissers, voor de voedselvoorziening, voor de vitaliteit van het landelijk gebied en voor de vissersdorpen. Als het aantal viskotters afneemt heeft dat direct invloed op de visserijcoöperaties, de visafslagen en op de lokale gemeenschap. Zij zijn allen zeer sterk met elkaar verbonden.

De landelijke saneringsregeling is zwaar overtekend. Veel vissers hebben zich noodgedwongen aangemeld omdat zij door hoge brandstofprijzen nu elke week grote verliezen lijden.

Waarschijnlijk zullen dus niet alle vissers die zich aangemeld hebben voor de regeling in aanmerking komen. De saneringsregeling leidt tot een grote kaalslag en voor de vissers die overblijven leidt het weer tot nieuwe problemen en uitdagingen. Samenwerking tussen verschillende havens en visafslagen wordt steeds belangrijker.

Het CDA is van mening dat de provincie een rol kan en moet gaan spelen bij het ondersteunen van de visserijsector en de lokale visserijgemeenschappen. Dit treft de leefbaarheid van dorpen en regio's in onze provincie en dit treft onze inwoners en de voedselvoorziening.

Op 2 december is de CDA-fractie op bezoek geweest bij de visafslag in Den Oever, bij de adviseur van de Noordelijke visserijsector Pim Visser en we hebben een bezoek gebracht aan de kotter van een lokale visser. Uit deze gesprekken bleek onder andere dat er inmiddels een grote transitie gaande is in de visserijsector en dat er veel zorgen leven over de toekomst.

De gedeputeerde deed tijdens de Provinciale Statenvergadering van 19 september 2022 bij de rondvraag van het CDA de toezegging dat zij over de actuele problematiek in gesprek zou gaan

met de sector. Het CDA vernam van de vissers en hun woordvoerders dat zij positief zijn over de betrokkenheid van gedeputeerde Zaal richting de visserijsector.

Door de actualiteiten verandert de situatie in de visserij snel. Het CDA heeft de volgende vragen over de inzet vanuit de provincie Noord-Holland:

INLEIDING ANTWOORDEN

Bij een aantal van de onderstaande antwoorden verwijzen we naar het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV). De visserijsector is een relatief kleine sector. Op lokaal niveau is de sociale en economische, en toeristische–recreatieve betekenis van de sector echter groot. Bijvoorbeeld voor plaatsen waar een visafslag en verwerking is zoals IJmuiden, Den Oever en Texel. Dit geldt voor alle provincies aan de Noordzee en het IJsselmeer. Daarnaast is de sector intern verdeeld. Om onze inzet te bundelen werken de 6 provincies en 17 visserijgemeenten samen in het BPV. Om de bestuurlijke kracht van het BPV te versterken heeft het BPV op 22 september 2022 een Almanak voor de strategische positionering laten vaststellen (zie bijlage).

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Kan de provincie op korte termijn iets betekenen voor lokale gemeenschappen die sterk geraakt worden door de transitie in de visserijsector en voor de leefbaarheid in de betreffende dorpskernen? Zijn er deskundigen die ondersteuning kunnen bieden of fondsen waaruit ondersteuning geboden kan worden? Zo niet, bent u bereid daarvoor een plan op te zetten?

Antwoord 1:

Op korte termijn kunnen wij maar beperkt iets betekenen. Bijvoorbeeld voor het werkingsgebied van het Waddenfonds is het Budget lokale innovaties (Bli) beschikbaar voor kleinschalige projecten. Binnen het Programma Rijke Waddenzee is een verkenning gedaan naar kansen voor aquacultuur en verduurzaming van de visserij.

Vanuit het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV) zetten wij ons in om te komen tot een gezonde visserijsector en voor de visserijgemeenschappen. We richten ons vooral op het ministerie van LNV, omdat visserijbeleid en de transitie van de visserij vooral een verantwoordelijkheid van het rijk is. Daarbij pleiten wij voor de belangen van de visserijgemeenschappen, bijvoorbeeld in het kader van het Noordzeeakkoord. Wij zien geen aanleiding om voor lokale visserijgemeenschappen vanuit onze provincie een plan voor op te stellen, maar zijn wel bereid om over dit thema via het BPV mee te denken (zie ook antwoord 3). De ondersteuning voor fondsen van het Rijk en Europa zoals de Brexit Adjustment Reserve vindt plaats door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Vraag 2:

Is GS bereid overleg tussen de havens in de kop van Noord-Holland en andere visserijhavens in onze provincie zoals IJmuiden en Velsen te stimuleren en ondersteunen en samen de kansen van samenwerking te pakken? Welke mogelijkheden ziet u om dat op te pakken en/of te stimuleren?

Antwoord 2:

Nee, op dit moment werkt de gezamenlijke visafslagorganisatie in de kop van Noord-Holland in PEFA-verband (PEFA: een gezamenlijk digitaal visveilingsysteem) nauw samen met de andere visafslagen en met United Fish Auctions (UFA: de verenigde visserijveilingen). De samenwerking levert schaalvoordelen op voor een aanvoersector die kleiner wordt. Het toezicht op de visafslagen is een rijkstaak. Wij hebben hierin geen rol of bevoegdheid. Voor de bredere samenwerking van de visserijhavens zien wij mogelijkheden voor ondersteuning via het BPV en het ministerie van LNV (zie antwoord 3).

Vraag 3:

Is GS bereid om met alle visserijprovincies en -gemeenten in Nederland een platform op te zetten en samen te bekijken/onderzoeken hoe de economische en sociale gevolgen van de kaalslag in de visserijsector en in de vissersdorpen opgevangen kan worden zodat leefbaarheid van de kernen behouden blijft?

Antwoord 3:

Nee, niet vanuit de provincie, echter wel inzet via het Bestuurlijk Platform Visserij. Het ministerie van LNV heeft het Bestuurlijk Platform Visserij namelijk gevraagd om mee te gaan werken aan een nationaal plan voor de transitie van de visserijregio's. Deze actie vloeit voort uit de Kamerbrief van 1 juli jl (Kamerstuk 29675 33450, nr. 210) . Daarbij gaat het ook om maatregelen om de economische en sociale gevolgen voor de visserijgemeenschappen van bijvoorbeeld de sanering van de visserij op te vangen. Het Rijk stelt samen met het BPV ook een sociaal-economische impact analyse op. Deze analyse is een bouwsteen voor het nationaal plan. De komende maanden wordt een plan van aanpak opgesteld.

Vraag 4:

Is GS bereid om te bekijken of dit platform een rol kan spelen bij het ondersteunen van innovaties in de visserijsector en het voeren van een gezamenlijke lobby richting ministerie van LNV voor ondersteuning van de visserijsector?

Antwoord 4:

Met betrekking tot een platform, zie antwoord 3.

In het BPV delen we de kennis over ontwikkelingen in de visserijsector en de visserijgemeenschappen. Daarbij zijn er korte lijnen met het Rijk en Europa. De provincies werken in het Huis van de Nederlandse Provincies samen met andere provincies voor de belangen van de visserij. Onze provincie werkt ook met bijvoorbeeld het Comité van de Regio's en de CPMR in Brussel en de North Sea Commission. De voorzitter van het BPV zit ook in het Comité van toezicht voor het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). Dit fonds is ondermeer gericht op innovaties voor de verduurzaming van de visserij.

Vraag 5:

Als een sector erg veel krimpt heeft dat ook invloed op onderzoek en onderwijs voor die sector. Is GS bereid zich in te zetten voor behoud van onderzoek en onderwijs voor de visserijsector, mogelijk samen met het platform?

Antwoord 5:

Nee, het behoud van onderzoek en onderwijs voor de visserijsector is met name een verantwoordelijkheid van het Rijk.

Vraag 6:

Welke andere rollen ziet GS voor een dergelijk platform?

Antwoord 6:

Met betrekking tot een platform, zie antwoord 3.

Het BPV is met name goed gepositioneerd om de brede sociaaleconomische belangen van 'werken met vis' in specifieke visserijgemeenschappen te benadrukken in interbestuurlijke gremia. Deze visserijgemeenschappen hebben een rijke cultuurhistorische en economische traditie die voor de lokale brede welvaart en sociale cohesie van groot belang is, maar nationaal en Europees nog nauwelijks wordt onderkend. In deze belangenbehartiging ligt de focus op het 'toekomstperspectief', aansluitend op ontwikkelingen rond een krimpende sector en toenemende vraag naar vis. De drijfveer voor deze belangenbehartiging is de aansprekende identiteit van de visserijgemeenschappen.

Vraag 7:

De identiteit van Nederland als maritieme natie staat onder druk en de invloed van Nederland in de EU op visserijdossier neemt af door krimp van de sector. Is GS bereid om bijvoorbeeld via het Huis van de Nederlandse Provincies te zoeken naar de rol die Nederlandse kustprovincies kunnen spelen in de lobby richting EU om de Nederlandse vissers te ondersteunen?

Antwoord 7:

Ja, dit gaan wij doen via met name het BPV. Het BPV heeft een goede relatie met het Huis van de Nederlandse Provincies en benut deze ook als het gaat om de lobby op Europese beleidsdossiers. Het BPV heeft laten onderzoeken hoe we de strategische positionering van het BPV kunnen versterken (zie bijlage). Een onderdeel daarvan is de lobby richting de EU voor onze belangen bijvoorbeeld in relatie tot de Green Deal, Blue Economy en de Brexit. De komende maanden gaat een ambtelijke van het BPV ondersteuning de adviezen uit het onderzoek uitwerken.

Vraag 8:

Een van de doelstelling hierbij zou kunnen zijn ervoor te zorgen dat de concurrentiepositie van de Nederlandse vissers ten opzichte van vissers uit andere landen niet verslechterd. Bent u bereid zich hiervoor in te zetten?

Antwoord 8:

Zie antwoord 7, het visserijbeleid is primair een Rijksverantwoordelijkheid.

Vraag 9:

Op welke manier voert u nu de lobby vanuit Noord-Holland in de Europese Unie voor de visserijsector?

- a. Werkt u hierbij al samen met andere (kust)provincies? Zo nee, bent u bereid dat te doen?
- b. Werkt u hierin samen met andere EU-lidstaten die belangrijk zijn voor samenwerking binnen de visserijsector en de vishandel? Zo nee, bent u bereid om te onderzoeken of dit mogelijk is?

Antwoord 9:

- a. Ja, via het BPV en het Huis van de Nederlandse Provincies, zie antwoord 7.
- b. Ja, we werken op onderwerpen waar we elkaar vinden samen met andere landen, via bijvoorbeeld het Comité van de Regio's en de CPMR in Brussel en de North Sea Commission. Het gaat dan bijvoorbeeld over voorstellen vanuit de Europese Commissie die op de visserijsector betrekking hebben zoals het Gemeenschappelijk Visserijbeleid, de Green Deal en de Brexit.

Vraag 10:

Ziet GS mogelijkheden om ondersteuning te bieden bij transitie van de visafslag Den Helder. Zo nee, waarom niet? Zo ja op welke wijze wilt u dat doen?

Antwoord 10:

Op dit moment wordt door de visafslag gewerkt aan een plan om de afslag om te bouwen tot een 'Blueport Centre' waarin onderdak geboden wordt voor nieuwe bedrijvigheid. Mogelijk kan van het bij antwoord 1 genoemde onderdeel Budget lokale innovatie van het Waddenfonds gebruik worden gemaakt.

Vraag 11:

Ziet GS mogelijkheden om bestaande subsidiemogelijkheden voor innovaties ook open te stellen voor de aanschaf van katalysatoren voor vissersboten zodat de rijkssubsidie kan worden aangevuld met een provinciale subsidie?

Antwoord 11:

Nee, wij hebben geen subsidiemogelijkheden voor de aanschaf van katalysatoren voor vissersboten.

Vraag 12:

Welke andere rollen en mogelijkheden ziet GS om de provinciale visserijsector en de visserijgemeenschappen te ondersteunen?

Antwoord 12:

Om de bestuurlijke kracht van het BPV te versterken heeft het BPV op 22 september 2022 een Almanak voor de strategische positionering vastgesteld. De komende maanden worden de

adviezen uitgewerkt. Wij informeren uw Staten hierover naar verwachting tegen de zomer van 2023 informeren indien hier nieuwe inzichten naar voren komen.